

ØKTE KOSTNADER – MINDRE SIKKERHET

DEBATT SIKKERHET

KENNETH MIKALSEN og ERLING S. SKJEVRAK, Firmus Innovation

Vi viser til kronikken «Hvor sikkert er sikkert nok?» av Torvald Sande og Arnfinn Jenssen i Teknisk Ukeblad nr. 19/2014.

Statsminister Erna Solberg sa i sin nyttårstale 2014 (sitat): «Det er dyrt å produsere i Norge. Vi kan aldri bli billigst. Da må vi være smarte». Dette er en viktig erkjennelse og utfordring som setter fokus på tradisjonelle bedrifts- og ledelseskulturer i Norge.

Oljeselskapene har outsourcet tekniske funksjoner og teknisk ekspertise. Dette har bidratt til kostnadsspiralen. Når så kostnadene går opp og oljeprisen går ned, svarer de med enda mer detaljerte krav til uproduktiv dokumentasjon fordi dette er det eneste verktøyet de er fortrolige med. Spiralen fortsetter i skjul av:

- Ansvarsfraskrivelse gjennom etablert kultur og forventning om at det som står beskrevet er korrekt og det som ikke står ikke er relevant.
- Det viktigste drukner i en kultur der alt ansees som like viktig (fordi en ikke har nok operativ produktkunnskap).

Detaljerte juridiske forbehold som sikrer ansvarsfraskrivelse og «peke-på-andre-lek» uansett hvilke feil som blir gjort

En utvikling hvor kostnadene øker i takt med sertifisering, mens den teknologiske løsningen forblir de samme med samme faktiske kvalitet

Hvor er ingeniørene oppi dette? Hvordan blir fagkompetansen utnyttet på en systematisk og målrettet måte for å oppnå produktutvikling sammen med sikkerhet og kvalitet?

Mennesker er av natur komfortsøkende. Vi ønsker kort sagt å ha det greit og oppleve at «dette fikser jeg», og være minst mulig eksponert for konsekvensbærende ansvar.

FAKSIMILE: TU 19/2014

Dersom vi ikke har kompetanse til å identifisere og forstå det komplekse, kan vi heller ikke oppnå bedre løsninger.

Når den operative kompetansen ikke strekker til, og stadig flere fjerner seg fra stadig mer komplekse prosesser, er svaret å sette høyere krav til mer dokumentasjon, mer sporing, lengre rekkefølgekrav, mer detaljerte spesifikasjoner og flere juridiske nyanser. Alt med den bakenforliggende hensikt å sikre egen komfort gjennom at alle «apekatter» kontinuerlig forflytter seg til andres skuldre.

Som leverandør av teknologi er det vanlig å bli stilt spørsmål om hvilke prosedyrer og regelverk som er fulgt, mens spørsmål om den faktiske operative kvaliteten sjelden blir adressert. Det har blitt en trend i Norge å fokusere på å dokumentere at riktig prosedyre er brukt og at rett sertifiserende organ har godkjent dokumentasjonen, i stedet for å dokumentere den tekniske kvaliteten. Dokumentasjon av dokumentasjon går foran dokumentasjon av funksjonalitet.

Dersom vi ikke har kompetanse til å identifisere og forstå det komplekse, kan vi heller ikke oppnå bedre løsninger. Det må gjøres enkelt å kunne bruke mye tid på det som krever kompetanse og tidsbruk, og det må være enkelt å bruke nødvendig tid i starten til å avdekke, forstå og omsette relevante krav og regelverk. For å få dette til er to hovedelementer essensielle:

1. Det bakenforliggende systemet må sørge for dokumentasjonen.
2. Det operative systemet må være basert på en systematisk og transparent arbeidsform som sikrer at fagkunnskap og operativ erfaring blir implementert i produktet.

I 1969 landet Nasa Apollo 11 på månen. Kvalitetssystemet var basert på Boeings analyseverktøy for risikoidentifisering og -håndtering. 46 år senere (2015) kommer neste revisjon av kvalitetsstandarden ISO 9001 som bl.a. legger vesentlig større vekt på risikobasert tilnærming som grunnlag for kvalitetssystemet (tilsvarende som API Q1 har hatt i mange år). Den vil bl.a. utfordre organisasjonene til å analysere sine risikoområder, samt kreve et bredere syn på styring av risiko og muligheter gjennom systematisk beslutning og overvåking. Verden går fremover, men kanskje ikke så fort som vi liker å tro. Håper derfor ingeniørene griper denne muligheten og ikke lar formalister tolke dette inn i en kontekst av enda mer av det som driver kostnads- og ansvarsfraskrivelsesspiralen opp og produktkvaliteten ned. ●